

Energetická politika ČR

JUDr. PhDr. Petr Maule

Strategický rámec Energetické Politiky ČR

Státní energetická koncepce (SEK)

Stěžejní strategický dokument stanovující priority a cíle pro vývoj energetického hospodářství ČR v tržně orientované ekonomice.

Nařízení vlády č. 349/2022 Sb.

Nahradilo předchozí nařízení č. 232/2015 Sb. a vytváří právní základ pro implementaci ambicióznějších cílů EU.

Vnitrostátní plán (NECP)

Operační dokument konkretizující příspěvek ČR k evropským klimaticko-energetickým cílům pro období 2021-2030.

Obsah a struktura Státní Energetické Koncepce

Klíčové oblasti zaměření

- Provoz a rozvoj soustav zásobování tepelnou energií
- Realizace energetických úspor
- Využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie
- Snižování emisí skleníkových plynů
- Rozvoj energetické infrastruktury

Analytické a plánovací prvky

- Rozbor trendů vývoje poptávky po energii
- Analýza území (geografická, klimatická a demografická data)
- Stanovení technického potenciálu energetických úspor
- Podpora rozvoje "inteligentních sítí"
- Využití alternativních paliv v dopravě

Směrnice o energetické účinnosti (EED)

Původní směrnice 2012/27/EU

Stanovila první indikativní cíl snížit do roku 2020 spotřebu primární energie o 20% ve srovnání s prognózami z roku 2007.

Revize - Směrnice (EU) 2023/1791

Součástí balíčku "Fit for 55" a plánu REPowerEU, zavádí **právně závazný cíl** snížit konečnou spotřebu energie v EU o 11,7% do roku 2030.

Princip "Energy Efficiency First"

Vyžaduje, aby energetická účinnost byla prioritou ve všech energetických i ne-energetických politikách, plánech a investicích.

Implementace v České republice

Legislativní transpozice

Zpoždění v transpozici klíčových směrnic (RED II, IEMD) vedlo k řízení o nesplnění povinnosti ze strany Evropské komise a hrozbě vysokých pokut.

Novela Energetického zákona

Zákon č. 87/2025 Sb. zavádí komunitní energetiku, sdílení elektřiny a posiluje práva spotřebitelů. Omezuje výši pokut za předčasné ukončení smlouvy.

Program Nová zelená úsporám

Financován z výnosů z prodeje emisních povolenek EU ETS. Podporuje zateplení domů, instalaci fotovoltaických systémů a výměnu zdrojů tepla.

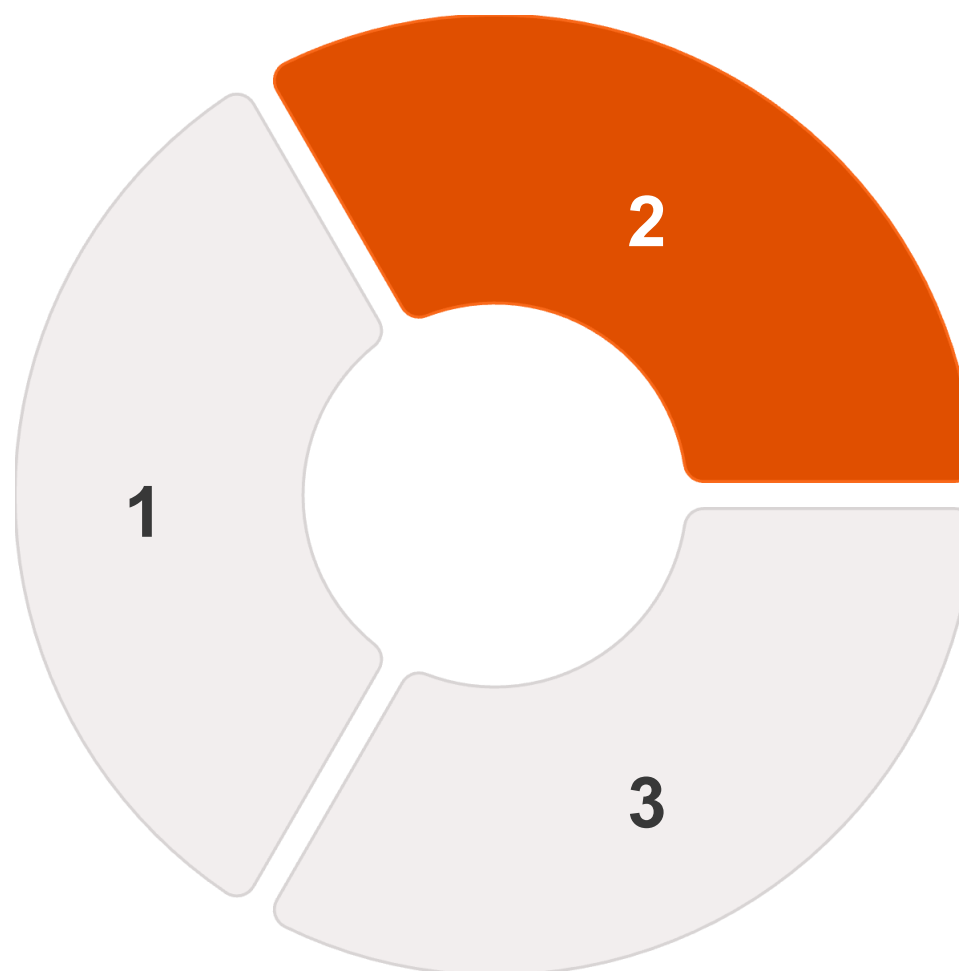
Povinnosti pro podniky a veřejný sektor

Subjekt	Roční spotřeba energie	Klíčové povinnosti	Termín plnění
Velcí spotřebitelé	> 85 TJ/rok	Zavedení a údržba systému energetického hospodaření (EMS), certifikace nezávislým subjektem	Nejpozději do 11. října 2027
Střední spotřebitelé	10 - 85 TJ/rok	Pravidelné nezávislé energetické audity každé čtyři roky	První cyklus do října 2026, celý cyklus do roku 2030
Veřejný sektor	Bez prahové hodnoty	Snížení kombinované spotřeby energie o 1,9% ročně. Renovace 3% celkové podlahové plochy budov na úroveň "Nearly-Zero Energy"	Postupné plnění

Systemy obchodování s emisemi

EU ETS1

Pokrývá 40-45% emisí skleníkových plynů v EU. Zahrnuje energetiku, průmysl, letectví a námořní dopravu. Funguje na principu "cap-and-trade".

EU ETS2

Nový systém plně funkční od roku 2027. Rozšiřuje tržní mechanismus na budovy, silniční dopravu a malý průmysl. Povinnost odevzdávat povolenky spadá na dodavatele paliv.

Sociální klimatický fond

Má zmírnit dopady ETS2 na zranitelné domácnosti a malé a střední podniky. Kompenzační mechanismus pro zmírnění sociálního rizika.

Porovnání EU ETS1 a EU ETS2

Parametr	EU ETS1	EU ETS2
Sektory	Energetika, energeticky náročný průmysl, letectví, námořní doprava	Budovy, silniční doprava, malý průmysl
Předmět regulace	Emise z velkých stacionárních zdrojů (>20 MW)	Emise ze spalování paliv
Povinný subjekt	Vlastník zařízení/instalace (downstream)	Dodavatel paliv (upstream)
Alokace povolenek	Kombinace aukcí a bezplatného přidělování	Pouze aukce
Cílové snížení emisí	62% do 2030 (oproti 2005)	42% do 2030 (oproti 2005)

Hodnocení pokroku a výzvy

Dosažený pokrok

- Emise skleníkových plynů v roce 2022 o 36,8% nižší než v roce 1990
- Schválení aktualizovaného NECP s cílem plnit závazky "Fit for 55"
- Zavedení programů jako Nová zelená úsporám

Přetrvávající výzvy

- Emise na obyvatele stále nad průměrem EU (11 vs. 8 tCO₂-ekv.)
- Sektor dopravy - rostoucí energetická spotřeba, 90% z fosilních paliv
- Pomalá legislativní transpozice evropských směrnic
- Nedostatečná kapacita distribuční sítě
- Sociální dopady EU ETS2 na domácnosti

Strategická doporučení

1

Proaktivní přístup

Místo reakce na termíny a hrozby pokut přijmout proaktivní strategii pro včasnou a efektivní transpozici budoucích směrnic.

2

Investice do infrastruktury

Urychleně posílit a modernizovat distribuční síť pro úspěšný rozvoj decentralizované energetiky a integraci OZE.

3

Cílená podpora

Zvýšit a zjednodušit finanční podporu pro zateplování budov a přechod na alternativní pohony v dopravě.

4

Komunikační strategie

Transparentně vysvětlit mechanismus fungování ETS2 a způsob využití prostředků ze Sociálního klimatického fondu.